

leikitei, gytei, fuf, u, riciui, uf, tuviamis paren...

iti i redakcij, s, St. Sakalaus- zutis, Butulyte, lis, Ignas Kai- tis ir Bronislo

galas

per kelis metus is sukure paverg as zemes. Bet, kuriu siulo Hi- oriimta ir angli leris pradejo ka- norėjo, užpuole a sunaikino, o baigti baigsimė, inkai, tada, kada e. O baigsimė j bus sutriuskitas

so matosi, kad tybės sužluglyma i dar daug dide- baisiu sukrotim

i menesi

FEIRA DE IDEN- engia dokumentu rengia visus reba ai ir saginogal. Igi 8 val. vakaro dienos.

ephone 2-1113

izmas ???

ar aštrusis reu- zema, vofys ir ydyms modernii moderniskiausia LICCIARDI, Rua 44. (Bom Bello) telefonas: 5-4175 15 Igi 18 val. 20000.

eiro salėje.

lueto, vyru, a muzikas

jai

Nepartinis Lietuviu Laikraštis
 Semanario Lithuano Independente
 PRENUMERATA: Brazilija ir visoje Pietų Amerikoje
 vertimas 125000, Lietuvoje ir kitur 205000
 Atskiras numeris — 300 reisų
 S. Paulo, Rua da Mooca 1721

LIETUVIŲ
AIDAS
BRAZILIJOS
JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis
 Semanario Lithuano Independente
JOSÉ LEITE DE SALLES
 Redactor—Chefe
 Redakcijos ir Administracijos adresas:
 S. Paulo R. da Mooca, 1721

10- ti metai |||| Brazilija -- São Paulo 1939 m. Spalių — Outubro 14 d. Nr. 4 3 (491)

Sovietai gražino Lietuvai Vilniaus kraštą

Visa Lietuva svente Vilniaus atgavimo diena - Spaliu 10 d.

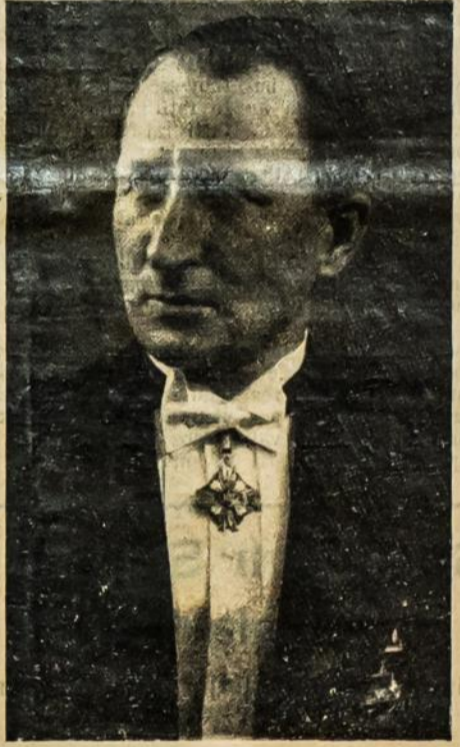
VAIKŲ DIENA. Suomiai zada nenusileisti rusams - Derybos Maskvoje - Karas Va- karuose - Hitleris praso taikos

HITLERIO SIULOMOS TAI- KOS NENORI PRIIMTI

Spalių 12 dieną Brazilijoje prasidėjo „Vaičių savaitė“. Ta proga rengiami pranešimai ir ruošiami koncertai. Spalių 12 dieną Amerikos atvadimė dieną.

Anglija nepripazista Vilniu Lietuvai

Lietuvos Respublikos Atstovas Brazilijoje

KONSULAS ALEKSANDRAS POLISAITIS

MAISTO PRODUKTŲ KAINOS RŪKŠIAI.

Prasidėjus karui Europoje pakilo ir maisto produktų kainos. Nors kainų kėlimas buvo draudžiamas, bet vis tiek jos buvo keliamos. Vyriausybė ėmėsi žygių ir visiems maisto produktams nustatė kainas ir išakė parduotuvėse viešai iškabinti produktų kainas.

Jau antra savaitė, kaip pasaulis seka Sovietų Rusijos derybas su Pabaltijo kraštais. Belika sutartis suomiams su rusais. Šią savaitę baigė derybas ir pasirašė sutartį su rusais Lietuva. Sutarties tekstas atspausintas yra šio laikraščio antrame puslapyje, čia tik norime pažymėti ypatingai lietuviams svarbų šios sutarties faktą, kad rusai gražino Lietuvai Vilniaus kraštą su Vilniaus miestu. Tas pažymeta ir sutartyje. Sutartis pasirašyta spalio 10 dieną. Ta dieną visa Lietuva šventė džiaugsmo dieną. Kaunas buvo pasiūpęs tautinėms vėliavomis, žmonės rengė manifestacijas ir visi gyveno vienu džiaugsmo kad po tiek metų lenku smurto, atejo teisybės valanda ir Lietuva be karo, o taikiu būdu gavo savo prarastas teritorijas ir istorinį Lietuvos miestą Vilnių.

ITALIJOJE KONFISKUOTAS PASTISTU LAIKRASTIS.

Šiomis dienomis Italijoje buvo sukonfiskuotas už tai, kad labai išgarbino Sovietų Rusijos karo komisarą Vorosilovą.

RUSIJOS AUKSAS VOKIETIJON.

Iš Rygos pranešama, kad iš Rusijos išgabenta Vokietijon 17.500 kilogramų aukso vertėje 4.800.000 svarų sterlingų.

VEL ISEJO „MUSU VILNIUS“

Vilniaus krašto sugražinimo diena, Spalių 10, Kaune vėl pradėjo eiti laikraštis „Musų Vilnius“, kuris po lenku ultimatumo, buvo sustojęs.

NEW YORKAS. Amerikos keleivinis laivas „Iroquois“, kuri vokiečiai žadėjo skandinti kaip tik jis prisitartins prie Amerikos krantų, laimingai atplaukė i Ameriką apsuptas kariniais Amerikos laivais.

ESTIJOS PREZIDENTAS PASITRAUKS.

Eina gandu, kad Sovietai pareikalavo, kad pasitrauktų dabartinis Estijos respublikos prezidentas Paets ir butu išrinktas kitas. Manoma, kad jo vietą užims Uluots, kuris vedė su rusais derybas Maskvoje. Be to, pranešimas sako kad prezidentas Paets sunkiai serga.

KIEK KRITO VOKIETIŲ LENKIJOS KARE.

Pačiu vokiečių karo ministerijos žiniomis, Lenkijos karo krito vokiečių kariu: užmuštu 91.000, sužeistų 148.000, be to, šiame kare vokiečiai prarado 190 tankus, ir 421 lėktuvą.

Šią proga reikia pažymėti ir pasaulio nuomone dėl Vilniaus atgavimo. Anglai tuojaus pasiuntė Lietuvos vyriausybei telegramą, kurioje sako, kad jie, o taip pat ir kitos sąjungininkų valstybės, nepripazista Vilniaus krašto Lietuvai, nes skaito tai Lenkijos teritorijos dalimi. Toks anglų pareiškimas Lietuvai yra skaudus moraliniu atžvilgiu. Juk visas pasaulis žino, kokiū būdu tas kraštas buvo prijungtas prie Lenkijos: tai smurto ir apgaulės būdu, priesaikos sulaužymo keliu. Visas pasaulis žino kad Vilniaus kraštas su Vilniaus miestu amžiais priklausė Lietuvai, po didžiojo karo pasirašytos taikos sutartys ši kraštą pripazista Lietuvai. Patys lenkai Suvalkuose pasirašė sutartį ir vokiečiai pasakė, kad Vilnius ir Vilniaus krašto sritys priklauso Lietuvai. Bet lenkai savo priesaikos neįšaikė ir kraštą okupavo. Tai kaip čia gali buti Lenkijos teritorijos dalis? Lietuva dėl lenkų valstybės žlugimo nėra kalta. Lietuva pasiėmė tai, kas jai buvo duota ir kas jai priklausė teisiškai ir moraliai! Klaidėdos kraštas taip pat turėtų buti gražintas Lietuvai, kuri anglai yra taip pat pripazine Lietuvai. Bet ši andieną, anglai reikalaudami kad būtų atstatyta Lenkijos valstybė, nieko neprisimena apie vokiečių padaryta skriauda Lietuvai.

LATVIJOS IR LIETUVOS VOKIETIŲ SU VILNIAUS KRASTU LIETUVAI BUS APGYVENTI DINTI LENKU KORIDORIJE.

Daug Latvijos ir Estijos vokiečių jau išgabenta. Tuojaus prasidės ir Lietuvos vokiečių gabenimas. Visi tie vokiečiai bus apgyvendinti buvusiam „lenkų koridoriuje“. Čia bus jiems duotos žemės ir bus pagalbėta jiems isikurti.

VARSUVA Buvusi Lenkijos sostinė Varšuva tiek smai kinta vokiečių bombu, kad net sunku tas miestas bus ir atstatyti.

MASKVA. Rusai pareikalavo iš Suomijos, kad ir suomių vokiečiai butu išgabenti Vokietijon.

SU VILNIAUS KRASTU LIETUVAI GAVO DAUG ŽYDU.

Pranešimai sako, kaid ir Lietuvoje atsiras žydų problema, nes su Vilniaus kraštu Lietuva gavo daug žydų. Be to, Vilniaus miesto ligoninėse guli daugybė lenkų kariu, kuriuos Lietuva turės užlaikyti ir gydyti.

DIDELIU PERMAINU VAKARU FRONTE NERA.

Pradėtas lenkų žemėje karas pfečiasi. Vakarų Europoje prancuzai ir anglai kariauja su vokiečiais, o šiaurės Europoje bresta karas rusu su suomiiais. Vakarų fronte ypatingo nieko nėra. Didesnių ir lemiančių mušių dar nėra vyke.

Hitleris Vokietijos reichsge pasiule sąjungininkams — prancuzams ir anglams — taiką. Šitas pasiūlymas svarstomas, bet tokio pasiūlymo, kaip patiekė Hitleris nei anglai, nei prancuzai nenori priimti. Anglai su prancuzais reikalauja atstatyti Lenkijos valstybę, paliusuoti Cekija ir jų priežuroje praveisti plebisceta Austrijoje. Tada, sako anglai ir prancuzai mes priimime Hitlerio taiką. O prie da bartinės padėties, kada Vokietija išbraukė kelias Europos valstybes iš žemėlapiu, tai kint negalima. Tad anglai su prancuzais pasiryžo vesti karą toliau. Kol Hitleris apsisvartys, kol kas nežinia, Bet griežiausia, kad jis prancuzu ir anglų reikalavimams nenuibtos ir karą tes toliau.

ITALIJA NĖSIDES PRIE RUSU — VOKIETIU.

Buvo pasklyde gandy, kad prie Sovietų Rusijos ir Vokietijos prisidės Italija ir tuo reikalu pradės derybas. Tačiau Italija šiuos gaudus užginėjo.

RUSAI PASIRASE SUTARTI SU ANGLAIS.

Sovietų Rusija pasirašė prekybos sutartį su anglais. Šia sutartį lydi taip pat ir politiniai punktai.

SKESTA VOKIETIU TVIRTOVES.

Iš Paryžiaus pranešama, kad vokiečių tvirtovės prie Prancuzijos sienos, Siegfriedo linija, užlieta vandeniu. Darosi didelis pavojus vokiečiams.

EINA DERYBOS MASKVOJE

Maskvoje eina suomių ir rusų derybos. Taip atrodo, kad ir suomiai turės pfimti Rusijos reikalavimus ir pasirašyti sutartį. Suomiams siuloma tokia pat sutarties, kaip ir kitoms Pabaltijo valstybėms.

LIETUVOS KARIUOMENE TRAUKIA I VILNIU.

Lietuvos kariuomenė jau eina i Vilnių. Ateinančią savaitę Vilniaus kraštas bus užimtas Lietuvos kariuomenės.

SUSIRINKO LIETUVOS SEIMAS.

Spalių 14 dieną susirinko Lietuvos seimas patvirtinti Lietuvos pasirašyta sutartį su rusais. I Kauną atvyks Lietuvos atstovai kitą savaitę.

Assignado o accordo entre a Russia e a Lituania

O pacto sovietico-lituano, que acaba de ser assignado estabellece:

Artigo 1o. — A cidade de Vilna, bem como as outras regiões da fronteira sovietico-lituana a serem ulteriormente especificadas passarão para a soberania lituana;

Artigo 2o. — Cada uma das partes contratantes compromette-se a prestar toda a especie de assistencia a outra, inclusivē militar, em caso de aggressão;

Artigo 3o. — A U. R. S. S. fornecerá armas e equipamentos militares a Lituania, em condições favoraveis;

Artigo 4o. — A U. R. S. S. fica com direito de manter, as suas expensas bases de aviação militar em territorio lituano, bases cuja exacta localização e numero, serão regulamentados por accordos especiaes, da mesma maneira que

outras questões juridicas relacionadas com o caso;

Artigo 5o. — Em caso de aggressão a União Sovietica e a Lituania, os dois países tomarão medidas imediatas para assegurar a inviolabilidade dos respectivos territorios;

Artigo 6o. — As duas partes contratantes comprometem-se a não participar de alianças dirigidas contra a outra parte;

Artigo 7o. — O pacto não affecta os direitos soberanos das duas partes contratantes, sua organização estatal ou sistema social. Todas as medidas militares accordadas tem como base o principio de não-intervenção nos negocios internos da outra parte. As bases aéreas da União Sovietica continuam a constituir parte integrante da Lituania;

Artigo 8o. — O pacto terá

uma duração de 15 annos e continuará em vigor por mais dez annos, automaticamente, se uma das partes não denunciar o um anno antes da terminação do prazo fixado;

Artigo 9o. — Este pacto entrará em vigor assim que forem trocados os instrumentos de ratificação, o que se dará em Kaunas, até seis dias após a sua assignatura.

O presente tratado feito em Moscovo em duas vias, nos idiomas russo e lituano, em 10 de Outubro de 1939. Assignado: Molotov, Urbsys.

Os entendimentos entre os srs. Urbsys e Molotov sobre a volta da cidade de Vilna a Lituania, bem como as negociações para o pacto de assistencia mutua, realizaram-se no Kremlin em presença dos srs. Stalin, Potenkum e do presidente do Conselho de Ministros da Lituania, Bizauskas.

Lietuvos-Sovietu Rusijos sutarties tekstas

Sovietų Rusijos agentura „Tass“ skelbia lietuvių - rusų pasirašyta sutarties tekstą, kuris yra sekantis:

1. Sustiprinti draugiškumo ryšius tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos, Rusija gražina Lietuvai Vilniaus kraštą su Vilniaus miestu, kuris prijungiamas prie Lietuvos ir nustatoma tarp Rusijos ir Lietuvos siena pagal pridėta prie šios sutarties žemėlapi. Sienos tikslumas bus nustatytas atskiruose pastarimuose se.

2. Sovietų Rusijos ir Lietuvos respublika pasižada teikti viena kitai pagalbą, ypač militarine, jei Lietuva bus tiesioginiai ar netiesioginiai užpulta kurios nors Europos valstybės, arba jei Sovietų Rusija bus tiesioginiai ar netiesioginiai užpulta per Lietuvos teritoriją.

3. Sovietų Rusija pasižada teikti Lietuvos kariuomenei pagalbą ginklais ir amunicija.

4. Sovietų Rusija ir Lietuvos respublika pasižada drauge ginti Lietuvos sienas nuo užpuolikų; tam tikslui Rusija savo pačios sąskaiton užlaikys tam tikrose Lietuvos vietose nustatytose sutartyje, sausumos ir oro kariuomenės apsaugą.

5. Gaudonosios armijos oro ir sausumos karinės bazės, jų skaičius ir vieta, o tai pat ir kiti ekonominio, administratyvinio ir juridinio charakterio padaryti susitarimai šioje sutartyje, bus reguliojami atskiromis sutartinėmis. Karinių bazių sektoriai kur bus reikalingi steigti, Lietuva, provizoriniais aktais užleis juos rusams.

6. Jei Lietuva arba Rusija būtų užpulta per Lietuvos teritoriją, abi sutarti pasirašiusios pusės, daro skubius pasitarimus apsvarsto susidariusią padėtį ir nusprendžia atatinamus žygius, kad būtų išpildyti savitarpinės pagalbos sutartyje pažymėti pasizadėjimai ir apsaugotas teritorijos abiejų pusių pasirašiusių šią sutarti

7. Rusija ir Lietuvos respublika pasižada nedaryti jokių mistarinių sutartiu su kitomis valstybėmis be viena ki

tos žinios, kurios galėtų būti kenksmingos vienai ar kitai pasirašiusiai šią sutarti pusei, o taip pat neprisidėti prie jokio valstybių bloko, kuris būtų nukreiptas prieš viena ar kitą puse.

8. Šios sutarties pasirašymas ir jos vykdymas negali būti panaudotas tokiam tikslui, kuris galėtų žeišti vienos bei kitos valstybės suverenuma o taip pat negali kintis i vidaus krašto sutvarkymą, kaip ekonomini, politini ir socialini.

9. Ši savitarpinės pagalbos sutartis pasirašyta tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos respublikos galios 15 metų ir jeigu bile kuri iš pasirašiusių valstybių nepareikš norą sutarti

baigti anksčiau vienu metu jos termino, automatiškai sutartis išgalioja dar dešimčiai metų.

10. Šioji sutartis teis galion tuojaus, kaip tik bus pasikeista ratifikacijos aktais. Šią sutarti ratifikuoti aktų pasikeitimas tarp abiejų šaliu įvyks Lietuvoje, Kauno mieste ne vėliau 6 dienų nuo šios sutarties pasirašymo Maskvoje. Šioji sutartis surašyta dviejose egzemplioriuose lietuvių ir rusu kalbomis, spalų 10 dienų. Pasirašė Molotovas ir Urbsys.

Šioji sutartis buvo pasirašyta dalyvaujant pačiam Stalini ir kitiems aukštiesiems Sovietų Rusijos valdininkams iš vienos pusės ir Lietuvos atstovams iš kitos pusės.

Suomija ir Sovietu reikalavimai

Pranesimai apie Pabaltijo valstybiu derybas su Sovietais ir kitos zinios

SUOMIJA NEPASIDUOS SOVIETU REIKALAVIMAMS.

Hitleris pradėdamas karą su lenkais gal ir nepamanė, kad Europai atneš daug naujų permainingų. Nors karas su Lenkija baigtas ir Hitleris pasiėmė sau ne tik Dancigą ir koridorų, bet puse visos Lenkijos, o kita puse, visai be karo, prisijungė Sovietų Rusija, tačiau karas Europoje dar tebeina. Tas karas vyksta Pabaltijo valstybėse. Tai yra tasi pradėtoji Hitlerio karo kuris jau šiandiena sakosi ne noris meko daugiau, o vien tik taikos. Šitas karas, kuris dabar vyksta Pabaltijo baigtis tada, kada sovietai nukariaus be mušio visą Pabaltijį. Nors trys valstybės jau liko nugalėtos, bet vieną, Suomija pačioje Europoje šiaurėje, pasiryžusi taip lengvai nepasiduoti. Netolima ateitis parodys,

kaip šitas karas Pabaltijy baigtis.

ESTIJA, LATVIJA IR LIETUVA NUGALETOS.

Estija, Latvija ir Lietuva pasidavė Sovietų reikalavimams. Po ilgų derybų, kuriuos vyko Maskvoje, baigėsi dideliais sovietų laimėjimais. Sovietai nukariavo Pabaltijį ir turės čia savo karo bazes.

Estija, kada jos atstovas buvo pašauktas Maskvon, sakė si nesileisų jokias derybas ir nepriimsia jokių reikalavimų kurie tik gali pažeisti Estijos savarankiskuma. Tačiau tas neivyko. Estija sutiko su visais reikalavimais, atidavė rusams savo salas Baltijos joroje kur rusai isteigs juru karo bazes ir leido jiems laikyti Estijoje 25.000 raudonosios armijos, kuri jau išengė estu žemėn.

Su Latvija įvyko tas pats. Latviai leido rusams steigti savo karinės bazes Liepojaus ir Vindaujos uostose ir laikyti tam tikrą dalį raudonosios armijos. Ką laimėjo estai su latviais iš rusu dėl tokių nusileidimų, labai neaišku. Tiesa pasirašytos draugiškumo ir savitarpinės pagalbos sutartys, kuriomis rusai pasižada gelbėti tas valstybes pavojui istikus, pasižada gerbti vidaus politinę santvarką ir nedaryti jokios itakos i vidaus politini gyvenimą, padidina prekyba ir p. Taip, kad palyginti, ne daug jos laimėjo. Visa užsienių politika priklausys nuo sovietų.

Lietuva, gal but, daugiau sia laimėjo šiose derybose, negu kad jos kaimynės. Pranesimai iš Europos sako, kad Lietuva sutiko su sovietų reikalavimais ir leido steigti sovietų oro bazes Lietuvoje, bet pastatė ir savo reikalavimus. Rusai turės savo oro bazes Lietuvoje Vilkauskioje, Palan goje ir Kaišedoryse. Čia bus pastatyti karo aerodromai. Be to, pranesimuose sakoma, kad Lietuva leidžia rusams naudotis ir Lietuvos juros pakraščiais ir čia kurti jurų karo bazes. Bet, kaip žinoma, Lietuva nusto jau nebeturi, pradėtas statyti Sventosios uostas visai netinka kariniams laivams o tik mažiems prekybos laivams. Be to, dar jis nebaigtas statyti. Tai kur čia bus juru karo bazes Lietuvos pajuryje, neaišku.

Kiti sutarties paragrafai yra tokie, kokius pasirašė ir latviai su estais: prekybos, laisvas tranzitas, savitarpinės pagalbos, ir p.

Na, o ką gi tokio išsiderėjo Lietuva iš rusu?

Pasibaigus vokiečiu-lenku karui, rusai užėmė beveik puse buvusios Lenkijos teritorijos. Atiteko jai taip pat ir nuo seno buvusi Lietuvos teritorijos dalis su sostine Vilnum, kurią lenkai buvo užgrobė 1920 metais. Prasidėjus rusų-lietuviu deryboms, Lietuva pastatė ir savo reikalavimus: morafinjus ir teisinius reikalavimus prie savo žemių. Kurios dabar yra rusų žimoje. Tai yra pareikalavo gražinti Lietuvai Vilniaus kraštą. Dėl šių reikalavimų gal ilgiausia ir užtruko lietuvių-rusu derybos. Lietuvos delegacija kelis kartus važinėjo tai i Maskva, tai i Kauną ir pagaliau, kaip pranesimai sako, susitarė. O šusitarė, jei tikėti pranesimams, neblogiausia. Sovietai, kaip kompensacija už tai, kad Lietuva leido jiems steigti oro karo bazes Lietuvoje, atiduoda Lietuvai Vilniaus kraštą su Vilniaus miestu. Šis plotas yra apgyventas 600.000 gyventoju. Taigi, jei tikėti tiems pranesimams, kuriuos mes šiuo momentu turime, tai Lietuva šiose derybose laimėjo daugiau negu jos kaimynės.

GALI KILTI SUOMIU-RUSU KARAS.

Kaip jau sovietai apsidirbo su pirmomis trimomis Pabaltijo valstybėmis: Estija, Latvija ir Lietuva, panašiai nori pasiegti ir su suomiais, kad ir jie priimtų rusu reikalavimus ir pasirašytų analoginę sutarti pirmosioms. Bet Suomija pasiryžo nenusileisti. Vėliausi pranesimai sako, kad suomiai gmsis ginklų prieš kiekvieną rusu pasikesinimą. Pranesimai sako, kad Suomija pradėjo mobilizaciją, Rysium

su tuo, Suomijos pasienyje su traukta dangybė raudonosios armijos. Padėtis labai rimta. Suomijos vyriausybė kleido i sakymą, kad pasienio gyventojai apfeistų savo sodybas ir kraustytusi i krašto gilumą. Didesnieji Suomijos miestai taip pat evakuoti.

Karas dar nebaigtas. Pabaltijo kraštuose jisai gali išsivystyti i tikrą ginklo karą, jei tik suomiai neužleis rusams savo salų archipelago Aaland

VOKIETIJAI NEINTERESU JA SOVIETU-SUOMIU NESUSIPRATIMAL

Dėl vykstančių sovietų-suomiu nesusipratimu, Vokietija yra pareiškus: Suomija yra atsisakusi pasirašyti su Vokietija nepuolimo sutarti, dabar, esą Vokietijai visai nevarbu, kas dedasi šiaurės Europoje ir ji visai neturi jokio reikalo, kitus riantam konfliktui, kištis.

PASITRAUKE ESTIJOS VYRIAUSYBE.

Po įvykusių derybų ir sutarties pasirašymo, pasitraukė Estijos vyriausybė. Naujas ministras pirmininkas, spėjama busais profesorius Jauri Ulots, kuris vedė derybas su Maskva. Naujuoju užsienio reikalų ministriu busias prof. Ants Piip.

NUZUDYTAS MINISTERIO SUNUS.

Anglų žinių agentura iš Talino, Estijos, praneša, kad spalų 10 dieną nužudytas tik ką pasitraukusio ministro pirmininko sunus, Ilmar Toennison.

VOKIECIAI IS PABALTJO KRASTU NENORI VAZIuoti PAS HITLERI.

Kokios yra smulkmenos pasirašytų sutartiu tarp Sovietų Rusijos ir Pabaltijo kraštu nežinia, žinoma tik tai patys svarbesnieji punktai. Bet šiose sutartyse yra, matyt, pažimėta ir mažumu klausimai, kur taip pat figuruoja Vokietija ir gyvenantieji Pabaltijos kraštuose vokiečiai. Telegramos praneša, kad is Pabaltijo kraštų visi vokiečiai privalo išsikraustyti i Vokietiją. Sitoksai nutarimas padarytas drauge su Vokietija, ir Vokietija sutiko, matyt pasigabenti pas save visus savo kraujo brolius. Bet pasirodo, kad jie ne labai nori matyti Hitlerio. Is Paryžiaus pranešama, kad i Ryga atplaukė vokiečių laivai, kurie turi išgabenti vokiečius is Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Tai visi vokiečių „baronai“, savininkai didelių žemės plotu, anksčiau garbine Hitleri. Lietuvoje jų priskaitoma iki 30.000. Estijoje tiek pat ir Latvijoje apie 60.000. Visi jie bus nugabenti Vokietijon ir apgyvendinti Vokietijos gilumoje. Daugelis jų dabar nebesipripažista vokiečiais ir nenori išvažiuoti is Pabaltijos kraštu. Jie sako, kad Hitleris daug žadejes vokiečiams Europoje dabar juos prigavo.

Gerai, tegul paragauja hitleriškos duonos. Nes vokiečiai, kur tik jie gyvena, visa falca idealizavo Vokietijos gyvenimą ir tvarką ir Hitleri laike kokiu viršmogiū. Dabar tegul valgo jo duoną.

Atgal i tamsiuosius viduramzius

Tasa iš 42 nr.
Bet maža to, diktatoriai pradeda mainikauti žmones kaip baudžiavos laikais i mai-
tyty šy je oje su
Juk šiandien jau nebepre-
kiaujama pinigais, bet maino-
ma daiktas i daikta, kaip ži-
liausioji senovėje, kuomet dar
žmonės nežinojo kas yra pi-
nigas.

Bet visus rekordus barba-
rizmo sumuše Mussolinis.
Italijoje truksta kavos, nors
Abisimija buvo kavos tėvynė
ir iš ten paplito ji po visa
pasauli.

Iš karto Italijos fašistai
mėgino skelbti karą prieš ka-
vos mėgėjus ir draudė pili-
etiams ją vartoti, bet kadangi
fašistinės valstybės viskas
draudžiama ir jau nieko nėra,
gal kilti dėl to neramumai,
Musolinis visgi stengiasi kavos
išgyti ir mano viską ant ka-
vos, tik deja, ne visos kavos
produkcijos valstybės nori su
juo vesti paprastą senoviską
mainų prekybą, gi už valiuta
jis neistengia jos pirkti, jam
valiutos nepakanka dargi duo-
nos pirkimui, jau nekalbant
jog visą aukša suėda karo pra-
monė.

Ir štai jau senokai Brazilijos
vienas futbolo klubas gan
švelniai žiūrėjo i itala žaidyką
Figliolas, kuris gyvena Geno-
voje (Italijoje) ir savo laiku
buvo pradėjęs derybas su juo,
kad jis atvažiuotų Brazilijon
žaisti. Derybos užsėtose ir ku-
omet brazilai jau nesitikėjo jį
gauti, staiga gauna iš Italijos
telegramą, kad minėtas fut-
bolo žaidikas sutinka važiuoti
Brazilijon, bet už tai Italija
reikalauja be jo algos, kaip
atlyginimo—416 maišu kavos!
Si kava turi buti tuojau pa-
siusta Italijon ir vos kava pa-
sieks Italija—minėtas futbo-
listas išvyksta Brazilijon.

Ar tai neprimena jums mu-
su baudžiavos laikus, kuomet
musu dvarininkai keitė bau-
džiauninkus i žunis ir panašiai?

Ar yra kas nors šventa fa-
šizmui? Niekas, nebent pati
diktatoriaus asmenybė. Juk
žmonės virto pas juos papras-
tais gyvuliais, Vokietijoje lei-
džiama ir dargi užgiriama
kiekviena moteris ar mergina,
nežiurint ar tekėjus ar ne, jei
gimdo, nes valstybei reikalin-
ga daugiau vergu. Valstybe

vos ne istatymu keliu globoja
ir propaganduoja prostitucija
kad tik turėtų daugiau armo-
tų mėsos.

Fašistinė spauda gėrisi ir
gieda linksmus himnus karui,
džiaugauja kuomet mato bom-
bą draskant nekaltus gyventojus,
nors tarp jų butu vien
moters ir vaikai.

Vaikai nuo pat mažens mo-
komi žudymo amato, nors jau
du šimtai metų, kaip pedagogai
skelbia, jog vaikus reikia sau-
goti nuo tokių dalyku, nes auk-
lėjami žmogūdziai, krimina-
listai.

I ką pavirto tarptautinės
sutartys? Kur buves pasitiki-
mas vienos valstybės kita?
Zuvor Vien ginklas ir kumš-
tis virto teisės ir tiesos ista-
tymu.

Šiandien viskas galima da-
ryti jei tai neša naudą dikta-
toriams. Juk Vokietijos teism-
gumo ministeris atvira pasake
kad teisinga, tas, kas mums
gera ir kriminalizmas, kas
mums kenkia. Nėra absoliutės
tiesos ir teisės nuostatu. Vis
kas suminta.

Šiandien karai dargi nes-
kelbiami, puolami pirmai pro-
gai pasitaikius silpnesni ir ne
sistengiama dargi to pateisin-
ti, o jei ir teisinama tai lau-
kinių. Kuomet žmonės dar
gyveno kaimynėmis, buvo pap-
rastas teisės istatymas: jei
vienos žmonių giminės žmogu
užmušė ar nuskriaudė kitos
giminės žmogu, už tą skriaudą
atsakydavo visa giminė ir daž-
niausia ją užpuoldavo, visus
išpuoldavo, dar likusius pa-
vergdavo. Ar ne tos patios
laukinės teisės prisilaiko vo-
kiečiai puldami Cekoslovakija,
Lietuva, Danciga ir kitur vien
už tai, kad ten nubaidžiami
neklauzados vokiečiai? Ar kitu
motyvu italai užėmė Albanija,
kur ir taip italai buvo savo-
tiški valdovai?

Ir nejaugi reikia baisesnių
dalykų?

Ir visa tai mes vadiname
aukso amžiumi, civilizacija
nepaprasta kultura... ir griz-
tamė i primityvio žmogaus sto-
vi...

Ir kas dar bus netolimoje
ateityje? Kokio baisaus karo
laukia žmonija? Baisu ir kal-
bėti apie tai...

„Naujienos“

Taikos ir Karo Blokai

Dar ne taip seniai pasaulis
žūrėjo i Anglija ir Prancuzija
kaip i taikos apatšalus, kurie
troško taikos ir darė visoiks
žygius išengti Europoje karo.
Juk Austrijos sunaikinimas,
Cekoslovakijos sudraskymas,
Klaipėdos krašto užgrobinimas,
tai vis Anglijos ir Prancuzijos
taikos politikos pasėkos. Si-
tos dvi valstybės aukojo kitų
tauty nepriklausomybe, kad
tik butų išsaugota Europoje
taika Jos patenkindavo kiek-
vieną Hitlerio reikalavima, kad
tik jis nesileistų karan. Bet
Hitlerio apetitai pasidarė to-
kie dideli, kurių anglai ir pran-
cuzai nebežinojo patenkinti.
Tada, kaip įznome, prieš pu-
santro mėnesio Hitleris puolė
Lenkija, ją nukariavo ir da-
bar jau skelbia taika.
Hitleris pabaiges su Len-

kija siulo anglams ir prancu-
zams taiką, jisiai sako, kad
vesti karą anglams ir pran-
cuzams taiką, jisiai sako, kad
vesti karą vokiečiams visai nė-
ra reikalo. Vokiečiams kariau-
ti su prancuzais taip pat nėra
jokių išskaičiavimu ir todėl
prašosi, kad anglai ir prancu-
zai padėtų ginklus, kad visu
valstybių atstovai susirinktu
ir dabar jau ikurtu „ideališką“
taiką pasaulyje.

Bet prancuzai ir anglai siu-
lomos Hitlerio taikos prifimti
nenori, jie pasiryze kariauti li-
gi bus atstatyta Lenkijos vals-
tybė, ligi bus išlaisvinta Cek-
oslovakija (o apie Klaipėdos
krašto pavergimą nieko nesako
- Red.) Ir štai dabar tu
rime naujus karo ir taikos
blokus. Tie, kurie pirma sto-

vėjo už taiką, šiandieną grie-
tai sakosi kariausią prieš Hit-
leri, o tie, kurie prieš porą
mėnesiu karingai grasino vi-
sai Europai (Vokietija), šian-
diena prašyte prašosi taikos.
Dabar karo bloką sudaro An-
glijai ir Prancuzija, kurias re-
mia Suvienytos Valstybės ir
kitos mažesnės. O taikos bloką
sudaro Vokietija, kurią pafai-
no Sovietų Rusija ir Italija.
Sovietų spauda smarkiai puola
anglus ir prancuzus, kam jie
ryžtasi kariauti ir sunaikinti
hitlerizmą. Panašiai atsiliepia
ir italų spauda. Vėliausios ži-
nios iš Europos sako, kad jei
tik anglai ir prancuzai nepri-
ims Hitlerio siulomos taikos,
tai Mussolinis išstosias karan
prieš anglus ir prancuzus.
Katras blokas bus stipres-
nis, dabar sunku nuspresti,

Pabėgėliai i Lietuva

Siuo momentu Lietuva tam
pa svarbiu kraštu. Sioje ma-
zoje teritorijoje ieškoti prie-
glaudos ivairių kraštu pabėgė-
liai. Tarptautinių ivykiu eigo-
je Lietuva darosi lyg koka
prieuglaudos namas.

Einant vokiečiu-lenku ka-
rui, Lenkijos gyventojai iš jos
gilumos, o daugiausia iš Vil-
niaus krašto, bėgo Lietuvon.
Net Pilsudskio žmona su savo
dukterimi ieškojo prieuglaudos
Lietuvoje. Baigiantis karui, ka-
da Lenkijos vyriausybė ir vy-
riausieji karo vadai pabėgo
užsienu, Rumunijon, pakriko
ir jos kariuomenė. Išstais pul-
kais lenkų kariuomenės su vi-
sais ginklais, bėgo prie Lie-
tuvos sienos, kad, nepakliuvus
vokiečių nelaisvėn, leidosi i
Lietuvos teritorija. Priskaito-
ma kad lenkų kariuomenės
Lietuvon atbėgo apie 100.000
Jie atsigabėno daugybė tankų,
karo lėktuvu ir kitokios karo
medžiagos. Visi šitie ginklai,
kuriuos atsinešė lenkai, atitenka
Lietuvai. O kiek civilių Len-
kijos gyventojų priglaude Lie-
tuvai?!

Lenkų bėgimas pasibaigė,
tai prasidėjo bėgimas iš Lat-
vijos ir Estijos. Telegramos
praneša, kad kaip tik Latviai
ir Estai pasirašė sutartis su
rusais ir leido rusu raudona-
jai armijai žengti i minėtus
kratus, prasidėjo gyventojų bė-
gimas iš šių kraštu. Telegra-
mos praneša, kad iš Latvijos
ir Estijos daug žmonių bėga
Lietuvon ir čia ieško prieuglau-
dos. Mat, kaip kurie bijosi bol-
ševikų. Estijon tai jau ižengė
raudonoji armija. Pabėgėliai,
kaip pranešimai sako, prabus
Lietuvoje kol paaiškės padėtis.

Siuo momentu Lietuvoje pa-
didėjo gyventojų skaičius pabė-
gėliais. Bet greitai gyventojų
skaičius sumažės. Nes emant
visomis sutartimis, kuriuos da-
bar vyksta Maskvoje, dalis
Lietuvos gyventojų turės išsi-
kraustyti i Vokietija. Tele-
gramos sako, kad apie 30000
Lietuvos vokiečių, kurie buvo
čia atsikėlė ir jau ilgus metus
gyvena, bus išgabenti Vokie-
tija. Kaikurie su tuo sutinka,
bet daugelis Lietuvos vokiečių
labai nenori išvažiuoti iš Lie-
tuvos, nes jau čia yra isikure
ir neblogai gyvena. O Vokie-
tijoje jiems reikės pradeti gy-
venimas iš naujo. Tas pats ir
su Latvijos ir Estijos vokie-
čiais; visi jie turi išvažiuoti
Vokietija. Daugelis jau išvy-
ko.

Taigi, lyg senovės laikais,
prasidėjo tauty kraustymasis,

Dr. Šliupas apie Lietuvą

Pasikeitus Lietuvos vyriaui-
sybei po Klaipėdos krašto pra-
radimo, senas Lietuvos auš-
rininkas Dr. Šliupas vyriausy-
bei išteikė savo pasiulymus dėl
tvarkos Lietuvoje. Tačiau šis
taus aušrininko balsas buvo už-
gniauztas. Amerikos lietuvių
vyriausybė, „Naujoji Gadyne“,
tą pasiulymą atspausdino. Dr.
Šliupas tame rašte sako:

Lietuvai nerime ir skaus-
muose gyvenant, leiskite man,
nuoširdžiai sveikinant naująją
vyriausybę, tarti mano išitiki-
nimo žodi.

Lietuvoje paniekinta tapo de-
mokratybė, dėl kurios kovojo-
me, o sukurta viską varzančioji
oligarchija, fašizmo pavyzdžiu
Kas driso prieš tai cypelti, tas
atsidūrė ar kalėjime ar koncen-
tracijos stovykloje. Užgnauz-
tas tapo laisvas žodis ir susirin-
kimai net leistųjų draugija nė-
ra sažinės laisvės, visur šnipi-
nėjama apie žmonių išitikini-
mus, nėra civilinės metrika-
cijos dėl „posunių“ laisvamani-
nių, nėra lygybės prieš istaty-
mus isiviešpatavo favorizmas
ir protektonizmas, finansais
ir miškais, kuriu mažai beliko,
ramstoma nustilbusioji bažny-
čia, seimas atstovauja vien tau-
tininku sąjunga ir tt. Tokia
politika atvedė Lietuvą i sun-
kiausią padėti, ir viena pra-
loša seka paskui kita. „Va-
dizmas“ kaltas, kad atsidūrė
me prie politikos prarajon
kranto.

Iš naujosios vyriausybės
deklaracijos nesimato, kad
butų sukama i naujas vežes,
nors norima tautos pasitiki-
mo ir vieningumo, konsolidaci-
jos. Aš prisibiau, kad p. Sme-
tona, buves pirmuoju Lietuvos
prezidentu, nebutų bent pas-
kutinuoju. Mano manymu, ir
tai neatidėliojant ilgiau, kad
Lietuva nežlugtu. Siulau štai
ka.

1. Atstatyti demokratybę
i garbe (ne partijas) ir suly-
ginti visus prieš istatymus.
2. Polit. nusikaltėliams rei-
kia tuojau suteikti amnestija
(juk net neumanininkai buvo
emnestuoti).
3. Cenzurą ir VDV bei šni-
pijada—šalin. Spaudos nusikal-
timus tesprendžia teismas.
4. Kunigtijos bei ponijos
privilegijos—šalin. Jų žeme,
privalo buti parceliuojama žmo-
nėms, subegantiems, žeme dirb-
ti.
5. Valdininkijai bei moky-
tojams reikia skirti valstybi-
nius kvotimus; kas juos iš-
laiko, tas iš savo vietos ne-
pašalinamas be teismo.
6. Niekam neleistina uži-
minėti daugiau kaip viena val-
dišką vieta.
7. Ukiniškams dabartines
skolas reikia nubraukti.
8. Gimnazijos bei mokyklo
steigiamos ten, kur gyventojai
pageidauja.

9. Daugiau reikia ligoni-
nių ir varšams preglaudė, o
ne bažnyčių bei kalėjimu.

10. Stipendiju reikia bied-
niems studentams.

11. Algos ir pensijos virš
1.000 litų mėnesiu niekam ne-
mokamos, nes pragyvenimui
užtektingos, laudies gi uždarbis
mažytis.

12. Lietuva elektrifikuoja-
ma, susisiekimas tobulinamas,
kaip pirma.

13. Sventosios uostas gili-
namas ir irengiamas skubotai.

14. Armiją N. Zelandijos
pavyzdžiu reikėtų pertvarkyti
kas pusiau sumažims jos biu-
džeta, o padidins jos našumą.
Ilgainiu visa tauta bus tin-
kamai militariskai parengta.

15. Reikia isteigti ginklu
fabriką bendrą su Estija ir Lat-
vija.

16. Gydytojų ir veterino-
rių bei agronomų duoti bent
kiekvienam valsciui ar bažnyt
kaimui.

17. Reikia vieno teisy-
nos visai Lietuvai, naujo „Lietuvos
Statuto“.

18. Likviduoti Tautininkų
Sąjunga kaipo partyvine orga-
nizacija, taip pat ir kitas po-
litinės organizacijas.

19. Laisvė, tvarka, teisi-
tumas ir sveikata tautoje pir-
miau viso ko, kad gyventojai
mylėtų tėvyne ir savo valdžia
Valdžia yra ne tam, kad ponau-
ty, bet kad tautai patarnautu
Ne religijos, o etikos visur
reikia.

Cekija su didele armija ir
su Skodos fabrikų ginfais ap-
ginkluota, o nemokėjo atsilai-
kyti... tai ką mes, smulkutė tau-
ta galime? Tik darbu, istikimy-
be, pasišventimu gyventoju te-
galime pasiklausyti. Kaimui
daugiau dėmesio reikia kreipti
ir visą šali kulturinti. Gana
despotizmo, gana tulu sluoks-
nių putimosi; ne tinginavimo,
girtavimo ir koziravimų reikia
bet auklėti darbingumą ir mo-
kyti vertinti laikas, nes laikas
sako anglai—tai pinigas.

Aušrininkai turėjo omeny
je laisvą, darbanga, pasituri-
ti, demokratišką Lietuvą... Ji
gi virto demokratijos karika-
tura ir žlunganti. Mes kurėme
Lietuvą, jys ją išlaikykite, su
kulturinkite ir apginkluokite,
nuo pavojų. Leiskite kiekvie-
nam dirbti sulyg jo gabumų, o
atlyginkite sulyg jo tikrais (ne
išsvajotais) reikalavimais. Ne-
bus skurdžių nei turtuoliu, bet
viešas patenkimas, tėvynės
meilė visų darbingumas bei pa-
sišventimas bendram labui.

Mano akys jau tomsta, ta-
čiau noriu Lietuvą dar laisvą
išvysti.

Su nuoširdžia pagarba,

Dr. J. Šliupas

Pabaltijo Valstybiu Likimas

Šiais metais dingo iš Europos žemėlapiu dvi nepriklausomos ir galingos valstybės, kurios už savo pečių turėjo dar stipresnius šalininkus — tai Čekoslovakija ir Lenkija.

Čekoslovakija vokiečiams pasidavė „geruoju“ — Hitleris pasikvietė jos atstovus į Berlyną ir liepė pasirašyti su tarta, pagal kuria Čekijos žemės atitenka vokiečiams, o Slovakijos paliekamos vokiečių globoje. Šitokia sutarti Čekoslovakijos atstovai pasirašė grašini. Taip ir dingo Čekoslovakija.

Lenkija taip lengvai nenorėjo pasiduoti, ji priešinosi, su vokiečiais jokių derybų nedarė. Dėl to Lenkija nukentėjo daugiau: jos miestai sunaikinti daugybė žmonių išduota, sužeista, išvyta.

Panašiai, kaip su Čekoslovakija buvo, vyksta ir su Pabaltijos valstybėmis „geruoju“ turi sukilti su savo kraštu ne palankiomis sąlygomis ir sa-

vo teritorijos dalį užleisti rusams.

Pabaigus su Lenkija, kur rusai pasiėmė didelę jos dalį Maskva atkreipė dėmesį į Pabaltijo kraštus. Tuojau pareikalavo, kad pribūtų Maskvon Estijos užsienų reikalų ministris ir pasirašytų sutarti, pagal kuria, estai atiduoda savo salas Baltijos juroje rusams ir duoda teise jiems laikyti 25.000 raudonosios armijos. Spalių 9 d. vakare raudonoji armija jau įžengė Estijon. Vadinasi, estai „geruoju“ pasidavė rusams, panašiai kaip čekolova kai Hitleriui.

Dar nepasibaigus deryboms su estais, rusai pareikalavo, kad tuč tuojau pribūtų Latvijos užsienų reikalų ministris. Latviai kaip ir estai pradžioje dar išsisukinėjo, bet, kaip pamatė prie sienos apie 20 divizijų raudonosios armijos, nuvyko ir Latvijos užsienų reikalų ministris Maskvon ir pasirašė panašią sutarti, kaip ir estai. Latviai „geruoju“ at-

davė rusams savo uostas Liepają ir Vindaujos ir leidžia laikyti čia raudonąją armiją.

Su Lietuva pasiegtą taip pat Lietuva turėjo pasirašyti sutarti su rusais ir užleisti Sovietų aviacijai pasistatyti savo aerodromus ir turėti oro baze Lietuvoje.

Taigi trys Pabaltijo valstybės bus lyg okupuotos rusu armijos, Aišku, savarankisku mas jų dingsta, nors jos ir skaltysis nepriklausomos. Vio nintėle Suomija dar iki šiolei nesutiko siusti savo atstovo Maskvon, nors Maskva to reikalauja seniai. Bet nusileis prieš savo valia ir ta valstybe ir visos Pabaltijos kraštas bus po Sovietų priežūra.

Rašant šias eilutes Lietuvos—Rusijos sutarties tekstas dar nežinomas. Kalbama, kad Maskva, pasirašydama sutarti su Lietuva, gražins Lietuvai Vilniaus krašto laikuriuos sūkritius. Tokiu būdu Lietuva būtų mažiausia paliešta šiu provartos sutarčių, bet vis tiek jau savarankiskumą prarad.

Galimas daiktas, kad po šių sutarčių, ne po ilgam, pasikeis ir visas režimas Pabaltijo kraštuose.

Svarbesnieji ivykiai Europoje

Ivyke laike sesiu su puse metu vėdinti Vokietija Hitleriui

Nuo to laiko, kada Hitleris paėmė valdžia Vokietijoje, tai yra per šešius su puse metu, Europa pergyveno daug didelių krizių. Oia juos paduodamė chronologine tvarka.

1933 met. sausio 30 dieną Hitleris paskiriamas Vokietijos kanceleriu. Tais pačiais metais spalį 14 dieną Vokietija pasitraukė iš nusiginklavimė konferencijos ir pradeda ginkluotis. Spalių 21 dieną Vokietija išeina ir iš Tautų Sąjungos.

1934 met. sausio 26 dieną Hitleris pasirašė nepuolimo sutarti su Lenkija dešimčiai metu ir per 10 metu pasžadė nepulti Lenkijos. Tų pačių metu liepos 25 dieną Austrijos naciai nužudė austrų kanclerį

Dollfusą, 2 rugpjūčio mirė Vokietijos prezidentas Hindenburgas ir visa Vokietijos valdžia atitenka į Hitlerio rankas, kuris nuo to laiko eina ir respublikos prezidento ir kancelerio pareigas.

1935 met. sausio 13 dieną plebiscito keliu, prijungiamas Saaro kraštas prie Vokietija. Birželio 16 d. Hitleris pareikė nosilaikys Versalio nutarimu ir nutaria ginkluotis vėliau. Birželio 18 dieną Hitleris pasirašė jūros sutarti su angliais, kuria vokiečiai padidina savo laivyną.

1936 metais kovo 7 dieną Vokietija užima Reino kraštą ir jį militarizuoja. Lapkričio 25 dieną Vokietija ir Japonija naciui nužudė austrų kanclerį (nukelta 6-tam pusl.)

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79 A, Fone 4-1940 (prie pat stoties L. u. z.)
atidarė nauja skyrių — antra siūvyklą, prie stoties Zuz ten
ir gyvenamas butas

RUA da Conceição, 11

GALECKO SIUVYKLA

Siūva rūbus pagal naujausias madas iš įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieninių. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RŪBUS GALECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de Araujo suburbio Central do Brasil, paroduodame geriausios žemės daržams ir nedidelėms ūkiams. Žemė apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300 — 400 reišų kvapratinis metras. Geri keliai ir arti esančios stotys duoda galimybes užvesti paukūčių ūkį, verstis daržininkyste, kito-kių kultūrę auginimu ir įrengti poilsio namus.

Sklypai nuo 10.000 metrų išismokėjimui pradedant nuo 50\$000 Savininkas. Cia de Agr. Imigração e Colonização.

Pardavimų Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-4549, S. Paulo Sekmadieniais ir šokiadieniais ištisa savaitę galima teirautis vietoje krautuveje prie Carvalho de Araujo stotį pas ANTONIO KRISTEN. Traukiniai iš stoties Norte išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14,30.

Registruota nr. 45 iš 10-12-38 trečioje apylinkije.

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 235 TEL. 5-1251 S. PAULO

NETURI PINIGŲ? REIKIA GERO KOSTIUMŲ?

ad nieko nelaukdamas kreipkis siūvyklon

Vilnius

Matris: Rua da Moça, 3C 27 Tel. 8854. Filial: Pr. Julio Mesquita, 60 Tel. 4-5015.

Kur pasisiūdinė geriausios medžiagos eilutę mokėdamas į mėnesį po 20\$.

O taip pat čia gausi neperšlampamą apsiaustą (capą) tokio mis pat sąlygomis.

Lietuviu Jaunimui

DEMESIO!

Norė, imi dėvėti gražiai pasiūtus rūbus ir pigiau negu kitur tik pas Paulo Ambrozevičius, kur darbas atliekamas sulig naujausių modų vyriskų ir moteriškų.

Lietuviai, išnaudokite laiką sekmdieniais ir vakarais. Užėikite ir įsitikinsite, nes darbas atliekamas neblogiau kaip São Paulo centre, bet daug pigiau.

Taip oatyra gražus pasirinkimas moderniškiausių medžiagų

PAULO AMBROZEVIČIUS

RUA CICLAMES NR. 52 - V. BELLA

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma BE OPERACIJOS, įvairios Moterų ligos gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su infekciniais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Paulo Licciardi

Medikas Operatorius Santa Casa

Premimas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val. vak. Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444

PASTABA: Vyksta i namus bile valandą dieną, nakti.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas bei pardavimas ir t. t.) Skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, antras aukštasis, Tel. 2-4214

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak. KALBA LIETUVIŠKAI.

DR. A. CANDIA

Venerinės ligos:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.)

SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadeniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštasis.

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobroloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti

SIUVYKLA LIETUVA

KAIZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.

Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

Carminativo Plazuka

Yra išbandytas kaip geriausias medikamentas, vaistas, nuo ligų: skilvio, kepenų, vidurių, galvos skaudėjimus, svaigulio ir kitų ligų.

Gera sveikata?

Carminativo Plazuka

Parduodamas visose vaistinėse Sandelis: Bueno Cia. Rua Maria Candida, 187, S. Paulo Reikalingi atstovai i interiorą

Kur tik busi, neužmiršk "Aido"

Jis parduodamas;

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampo pas rua Carmo Cintra; Koskoje — kampo J. Paulino ir Silva Pinto; V. Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Bernoto krautuvėj — rua 3 N.º 4 Jurgelėvičiaus krautuvėj prie bažnyčios; Mokoje — kampo pas rua da Mooca ir av. Paes de Barros kioskoje. Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj. Rua Canindé, 478 Stankevičiaus krautuvėj; Lajoje, kioskoj prie stoties.

SANTO ANDRÊ:

S. P. R. stoties kioskoj.

SANTOS:

S. P. R. Gelezinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, prašėkite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur pardavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampe lio tenelieka, kur nebūtų Aido

DANTU GYDYTOJAS JOSĖ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5000; plomba cidabro purceleno 8000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Daromi Visoki Spaudos darbai

Primami užsakimai is provincijos Darbas atliekamas greitai ir svariai, visokioms spalvoms, pigiausiomis kainomis

Pirmoji Lietuviška

SPAUSTUVĖ

Rua da Mooca, 1721

Tel. 2-1123

LABORATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų) Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštasis.

Priėmimo valandos nuo 9—11 ir nuo 3—6. Sekmadienį nuo 10—12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS YRA "Lietuvių Aidas Brazilijoj"

nes jis remiamas tik savų skaitytojų. Jei dar nesite "Aido" prenumeratorių, tuojaus stoka į jų eiles

KAVA "DOM BOSCO"

Lietuviai visur reikalaukite ir pirkite kavą DOM BOSCO. Tai gryna pirmos rūšies kava.

Sociedade Torrefação de Café "Dom Bosco" Ltda.

Rua da Mooca, 305-A Tel. 2-1123

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidurinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12, salė 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijoje, Rygoje ir Rio de Janeiro.

Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Honoraria — Sifilis. Gydymas kalnu saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Kalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga, 139 1-mas aukšt. Tel. 2-1105

Vietos Lietuvių Gyvenimas

PORA ZODŽIU MOTIEJUI RAZBICKUI.

Aido skaitytojai atleis man kad maža laikraščio vietele šiame numeryje užimu savo asmeniškais reikalais.

Vienas lietuviškas laikraštis dėmesio „Lietuvio“ jau kelintas kartas kuaisiojasi sąslavų duobėje ir tomis sąslavomis nori sutersti mano asmeni. Kadangi šifokio brudo buvo paleista be parašo, tai meko i tai neatsakydavau ir j tai nekreipdavau jokio mažiausio dėmesio. Nes, amžinai susikompromitavusių žmonių le'd žiam šmeižtai prieš asmenius, kuriuos kolonija pažįsta senai ir kurie kolonijai bei jos atskirėms nariams apart gero, blogo nėra padare, nei kiek neveikia ta prasme, kaip galvoja „Lietuvio“ redaktoriai. Sūo gi sykiu „Lietuvyje“ paleistas šmeižtas išėjo su parašu. Vadinas, atrodo, turėtu būti tikras. Pasirašė Motiejus Razbickas, kuriam ir norju tarti porą žodžių.

Motiejus Razbickas Brazilijoje gyvena nelegaliai, yra invalidas, jokio darbo dirbti negali. Ir tokioje padėtyje budamas, tas žmogelis kasa sau duobe, kenkia pats savo gyvenimui. Kaip daugeliui, o ypač M. Razbickui, kuris yra fiziškai nesveikas, esu padėjes sutarkyti jo dokumentus perėmtais metais, kada buvo reikalaujama iš tokiu legalizuotis Brazilijos Teisingumo ministerijoje. Jisai tada kreipėsi pas mane ir prašė padėti. Už toki darba ir visas išlaidas emiau po 350000 Bet matydamas M. Razbicką nelaimingu ir invalidu, pažadėjau jam viską atlikti be jokiu už mano darba atlyginima. Jisai pats tik turėjo sumokėti tas išlaidas, kurios susidarė darant dokumentus: žyminiai ženklai tabelionai, ivairus liudijimai ir kt. Kiek jisai tam reikalui išleido, nežinau ir as, nes jis pats visur mokėjo. Kuomet dokumentai buvo parengti siusti i ministeriją, juos iteikiau M. Razbickui. Kur jisai tuos dokumentus dėjo, nežinau, tik vėliau man pasakojo, kad juos iteikė Konsulato tarnautojui p. Ciuvinskiui. O dabar M. Razbickas sako, kad jis sumokėjo man 250000 ir nežino kur jo dokumentai. Tai, pasirodo, kad tas žmogutis yra ne tik fizinis, bet ir dvasinis ubagas. Jisai sumokėjo ne man o ivairiomis istaigomis ženklais, o dokumentus iteikė p. Ciuvinskiui, o dabar, ma-

tyt, „Lietuvio“ redaktorių pri mokytas, kad man pakenkus, ieško durnų ir nei ši, nei tą rašo. Tai tiek dėl mano atlikto darbo. Kadangi M. Razbicko korespondencijoje minimas ir konsulato tarnautojas p. Ciuvinskis, buk apie ji skleidęs esu kokių gandus, reikalas yra toks.

Ne seniai tas pats M. Razbickas užėjo i Aido redakciją ir klausėsi kaip jam daryti su dokumentais, nes jis Rio de Janeiro dar negrįžusi jo legalizacija. Jam patariau pačiam važuoti i Rio de Janeiro arba čia daryti kokius žygius, kad greičiau išgavus legalizacijos dokumentus. Sūo sykiu taip pat pažadėjau jam padėti, jei bus reikalinga. Iš redakcijos M. Razb. nuėjo i konsulatą pas p. Ciuvinski, matyt, ir gi tuo pačiu reikala pasitarti. To nežinau, tik i antrą dieną M. Razbickas vėl man pasakoja, kad p. Ciuvinskis jam patares nesikreipti i mane, o i „Lietuvio“ redakcija. Sūo momentu turėjau pasikalbėjimą su p. Ciuvinskiu, kuris užgincija neturėjęs jokiu kalbu su Razbicku apie mane. Vadinas i čia Razbickas supliotkavo. Tai gi tas žmogus atsmoka liežuviavimais ir šmeižtais tiems, kurie jam šuo bei tuo yra padėje.

Motiejus Razbickas, matyt, galvoja taip, jei išplus mane, greičiau galės susitvarkyti dokumentus ir išgauti legalizacija, o mano klientus nutraukti i „Lietuvio“ redakciją. Sitaip elgdamasis tas invalidas pats sau kenkia ir savo padėti sunkina. Bet yra tokių, matote žmonių, kurie patys sau darosi priešais.

Ant. Dutkus.

ISVYKO LIETUVON GRABAUŠKAS.

Spalių 9 dieną išvyko Lietuvos Lietuvos valstybės kontrolierius p. Grabauskas, kuris buvo atvykęs Pietų Amerikon daryti revizijos Lietuvos atstovybėje Buenos Aires ir Lietuvos Konsulate São Paulo. P. Grabauskas vyksta Italijai laivu ir važiuos tik ligi Italijos, o iš tenai sausumu kelia vyks i Lietuvą.

Kisp.

Dalyvaves.

IESKINIS „LIETUVIO“ REDAKCIJAI.

Buvęs „Lietuvio“ laikraščio vyriausiasis raidžių rinkėjas užvedo bylą prieš „Lietuvio“ leidėjus už nesumokėta algą ir kompensacija. Ieškini patiekė apte 8 kontus. Byla jau eina prie galo ir laimi Bronius Sukevičius.

Klmm.

RYTO KONCERTAS.

Spalių 7 dieną, Rua da Graça L. M. M. R. Rytas surengė lietuvišką koncertą. Radelis turi savo chorą, kuris yra skaitlingas ir gerai p. Stanekuno išlavintas. Koncertas su sidėjo iš bendro choro, solo duetų ir kvartetu. Koncertas skaitomas pavykęs visai atviligiais: dainos atliktos gerai, kiek silpniau išėjo solo ir duetai, nes nera gerų balsu, bet bendras choras savo dali atliko gerai. Publikos buvo taip pat pilna salė, nes visi domėjosi lietuviškomis dainomis, ypač senesnieji. Dėl to buvo matyti ne mažai jau pagyvenusių lietuvių, moterų ir vyrų, kurie dar atsūmena dainuotas Lietuvos lygumose ir lankose dainas, atsilankė ir čia ju pasiklausyti. Nes daina yra tiek artima lietuvių širdžiai, kad jis lietuvis, ar vargą vargdamas, ar džiaugdamasis, visuomet dainuoja ir daina išreiškia savo liudėsi ir džiaugsmą. Su daina lietuvis, o ne kuo kitu, ir Lietuvos nepriklausomybe atgavo, kaip sako São Paulo universiteto profesorius Dr. Raul Briqueti. Nors ir toli nuo savo tėvynės, bet lietuvis jaunuolis ir čia lavinasi, dainuoja ir viešai pasirodo, salėse, nes čia nėra tu lygumu, tu žaliuojančių lanku, kur jaunuolis galėtų dainuoti.

Tiesa, silpnoki Ryto choro balsai bet yra džiuginantis reiškinys, kad viena organizacija, kuri iš niekur negauna jokios paramos „lietuviškos palaikymui“, sugeba išlaikyti ir chorverdi ir suorganizuoti jaunuolių dainos mėgėju būrelį ir mus, negalinčius palinksminti.

Gatavos Karteiros

Šią savaitę išmots svetimšalių knygutės (Carteira de Identidade Modelo 19) kurioms išgauti dokumentus parengė Aido redakcija šiems asmenims

- Antanui Ciuvinskiui,
- Alfonsui Vaitkevičiui,
- Anupriui Kvieskai,
- Adonui Ilgumui,
- Elenai Gudenaitei,
- Estevam Pastor,
- Juozui Vilimui,
- Juozui Zarnauskui,
- Juozui Asijavičiui,
- Juliu Palubinskiui,
- Jonui Vaskevičiui,

- Konstanui Mackevičiui,
- Marijai Juršyte Ratkevicienei
- Napoliui Vizgirdui,
- Petru Aduku,
- Staciui Juciui,
- Vladui Sventkauskui,
- Vaciu Maželiui,
- Zigmui Raškauskui,

UZEITI I REDAKCIJA.

Prašoma užėiti i Aido redakciją Onai Rutkauskaitėi, Vladas Milius, Mjokolis Linskauskas, ir Juozas Bendžius. Galima užėiti ir vakarais.

Svarbesnieji ivykiai

Europoje

Ivyke laike sesiu su puse metu valdant Vokietija Hitleriui

(Tasa iš 4-to puslpio) Sudaro antikominterno pakta ir abi pasižada drauge kovoti prieš komunizmą. Už metu, 6 lapkričio, prisideda prie šio pakto kovai su Sovietais ir Italija.

1938 metų vasario 20 dieną Hitleris pasako kalbą, kurioje pareiškia, kad butų leista Austrijos ir Cekoslovakijos vokiečiams patiems nūsispresti, kur jie nori priklausyti. Tų pačiu metų kovo 12 dieną Hitleris jau užgrobė Austriją. O rugsėjo 30 d. Anglija, Prancuzija ir Italija, Miuncheno konferencijoje, nutarė patenkinti Hitlerio reikalavimus ir atiduoti jam Sudetų kraštą ir Hitleris su Chamberlenu pasirašo daugiau nekuomet nekariauti.

1939 metų kovo 14 dieną Hitleris užgrobė Cekoslovakija ir paskelbia, kad Bohemija ir Moravija bus po protektoratų vokiečių, o Slovakija vokiečių globojama. Tu pačiu metu kovo 22 dieną Hitleris užgrobė Lietuvos teritorijos dali — Klaipėdos kraštą. Balandžio 28 dieną Hitleris atsisako prieš penkis metus pasirašytos nepu-

olimo sutarties su lenkais ir atsisako jurų sutarties su anglais. Gegužės 22 dieną Vokietija pasirašė karine sutarti su Italija 10-šiai metų, rugpjūčio 19 dieną Vokietija sudaro su sovietais prekybos sutarti o rugpjūčio 23 dieną Hitlerio atstovas Ribentropas Maskvoje pasirašo nepuotimo sutarti su Sovietais. Nuo 23 iki 31 dienos rugsėjo mėn. tarptautinė Europos bukle sunkėja ir artėja didelis krizis; Vokietija pareikalavo iš Lenkijos grąžinti Danciga ir „lenku koridorių“. Lenkai, tikėdami pagalboms, atsisakė pildyti vokiečių reikalavimus ir nevyksta kviečiami i Berlyną, tarti. Ir rugsėjo 1 dieną Vokietij pradėjo karą prieš lenkus ir isiveržė Lenkijon, kuri per 17 dienų galutinai liko sunaikinta.

Tai dar ne viskas. Iš pabaigos šių metu sulauksime dar ir daugiau nauju ivykku kurie žymiai pakeis Europos veidą, net čia jau priklauso Klaipėdos kraštą. Balandžio 28 dieną Hitleris atsisako prieš Hitleris dabar trokšta vieno taikos.

Dantu Gydytojas

Dr. Waldemar P. Magalhães

Rua da Mooca, 1659 (Prie Aido Redakcija

ir traukia dantis. Kainos pigios. Ligonius priima: Antra dienais, trečiadienais ir penktadienais.

Mokėdamas po 10\$ i mensesi

Susitvarkysi savo dokumentus ir gausi KARTEIRA DE IDENTIDADE MODELO 19. Šiomis salygomis parengia dokumentus ir padeda išgauti karteira Aido redakcija. Parengia visus reikalingus dokumentus svetimšaliams greitai, pigiai ir sągingai. Kreiptis galima kasdien nuo 8 val. ryto ligi 8 val. vakaro ir sekundienais nuo 8 val. ryto ligi 12 val. dienos.

Rua da Mooca, 1721,

Telephone 2-1133

MEDZIO APDIRBIMO DIRBTUVE.

Šiuo pranešama, kad lietuvis M. KIRILAUSKAS atidarė Villa Prudentėje, Rua Cor. Pacheco Chaves, 90-a (tel. 3-0418) medžio apdirbimo dirbtuve, kurioje galima užsakyti medžio įvairius išdirbinus. LIETUVIAMS DAROMA DIDELE NUOLAIDA.

Reumatizmas ???

Kroniškas ar aštrusis reumatizmas. Ekzema, votys ir skauduliai. Gydymas moderniais kas, Terapia moderniausia DR. PAULO LICCIARDI, Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro) São Paulo, telefonas: 5-4179. Priima nuo 15 ligi 18 val. Apšūrešimas 20000.

PAIESKOJIMAI

Antanas Budrevičius, paieškojimai Onos Budrevičiūtės, kuri visą laiką gyveno Urugvajuje. Kas apie ją žino, bei jos pačios prašau atsiliepti žemiau parduota adresu. Ona Budrevičiūtė kilusi iš Lazdinų. A Budrevičius, Parque das Nações, Rua Argentina, 17, Santo André, Estado de São Paulo - Brasil.

ALESAS PADEIKA, paieškojimai brovi Edvardą Norvaišą, kuris visą laiką gyveno S. Paulietyje ir dirbo Light kompanijoje. Žinančiai jo adresą, bei paties atsiliepti: Stasys Savičius, Rua da Mooca 1721, São Paulo.

Cartorio da Alberto Netto

Registro de Títulos e Documentos.

3º Oficio. Įvairių dokumento registracija, asmenišku, organizacijų statutu, kontraktų, valdymo, viešųjų liudijimų ir tt. Largo do Thesouro 20. Tel. - 3-3018

REIKALINGA DARBININKU

Oficina de Calcados Juozo Pulijausko, Praca No 1 - Villa Baruel, Casa Verde reikalini gi keturi darbininkai - pontadoriai. Uždarbis geras. Kreiptis galima kasdien.